

עין משפט גור מוצה

המביא פרק רביעי ביצה

מסורת הש"ס

ב א מ"י פ"ב מלכות
י"ט הלכה י"ב סג
לאין ע"ה ט"ו ע"ה י"ב ס"י
תק"פ ס"ה א:
ב א ג מ"י ס"ס פ"ד
ה"ל י"ב סג ס"ה
ט"ו ע"ה ס"ס
ב ב ד מ"י פ"ב מ"ג
י"ט הל' ט ט"ו ע"ה
א"ה ס"י תק"פ ס"ה ט:
ב ב ה מ"י פ"ב מ"ג
סג הל' י"ב ט"ו ע"ה
א"ה ס"י סג ס"ה י:
ב ד ו ט"ו ע"ה א"ה ס"י
ט"ו ע"ה י:
כ ב ו ט"ו ע"ה ס"ס ס"ה י
[נס' תק"פ ס"ה ג]:
כ ו ה ט"ו ע"ה ס"י
תק"פ ס"ה ג:

רבינו חננאל

וסיפא קמי' אלא בקופין
מבקעין. קשיא קריש
אסיפא. והרבה שמואל
אין מבקעין מן הקורות
ולא מן הקורה שנשברה
כיבשה. אבל מן הקורה
שנשברה מערב י"ט
מבקעין. וכתבן מבקעין
אין מבקעין לא בקרדום
ולא במגל ולא במגלה
אלא בקופין. תניא נמי
הכי אין מבקעין אין
הסוד של קורות ולא
מן הקורה שנשברה ביום
טוב לפי שאין בין
המוקף. ולא בקרדום.
והרי מילי נבכות ש"ל.
והוא תפמייה הרבה. אבל
בכורות שלו היוצא מן
אחריו. מותר. נמצא
זה הקדוש העז הרבה
אסור והעז העז טהור.
ופשוטה היא. [מתני']
כ"ה שהוא מלא פירות
ונפתח טבל במקום
הפחת. ר"מ אומר אף
הפחת בחתילה ונטול.
אקשין לו. מאיר אף
פוחת בחתילה ונטול.
והוא קא חת אהלא.
ופיקין באוורא דליבני.
פ"י לבניס פדוריס אחד
ע"ה חבירו ואינו בנין.
דאי אקנינהו. ומריק
אקשין והוא רב
נחמן ה"י ליבני דאיתור
מבנינא שרי לטלוליהו
בשבתא הויל דחיון
לימנא עלייהו שרינהו
דאי חבירו ואינו בנין.
ר' ירמיה תנא ביום
[טוב] אסור ולא בשבת.
כלומר לא אסור רב
נחמן שרינהו אקנינהו
אלא בשבת. ור' מאיר
לא שרי ואמר פוחת.
דרינהו ואלא ביריט.
תניא נמי הכי ר"ם
אומר פוחת לחתילה
ונטול ביריט אמרו
אבל לא בשבת. אמר
שמואל חותמות שבקרקע
ביתן כגון [חוחים]
[חודות] וכו' כגון טבנות
בקרען וכיוצא בהן.
ופיקין חתומין וצרוין.
מחיר אהון הקשרים
שבתן החותמות שקורין
וחתומין. אבל לא מפיקע
החותמות עצמן ולא
חוחך. אחד שבת ואחד
יריט. [א] ויפיקין חותמות
שבקרקע בשבת מחיר
והוא כגון י"ג מ"י מ"י

וה"ק כל הנגסין וכו' הינה אמרין דבעי פוחתה היינו למשרי רחוק
אבל סמוך שרי בלא פוחתה ש"מ דר' יוסי תרמי אמר לקולה ומדברי
יוסי שמע לרבי יהודה דבעי תרמי לחומרל דמדנקט דכדרי כל
הנגסין א"כ שמעי' לרבי יהודה דבעי ומאי אמרת האי כל דקאמר לטפוי
כל הקרפיות דבעין שיש לכן פוחתה ר' יוסי תרמי לקולה אמר
א"כ הו"ל למימי אס. כך פירש רבינו שמעון מקולו:
והאמרת ירשא אין מבקעין
ב"ב. קסבר אין מבקעין
דטעמא דמתני' משום דאע"פ דהו
מוכס להסקה אין מבקעין מנעס
מלאכה וטרמא יתירא והיינו זו ואין
לרין לומר זו דאפי' עומדים להסק
מערב י"ט אסורין לא שכן קורה
שנשברה ביו"ט עלמא והיינו הא
דמתני' והאמרת אין מבקעין וכו'
קן פירש ר"י: **אבל** קרדום
קופין פדראי ניפא שרי האי ניפא
נמי שרי. ופירשו המוספות דאין אלו
נקיטין נקדום היך הן עשין ולכן
יש לנו לנסוק לנקע ע"ה רק ניד:
ונפתח ניפא טבקיב הפחת.
פרש"י נפתח מאליו
וה"מ אמאי נטול ממקום הפחת הא
הוה מוקף בין השמשות דאסור
לפחמו ביו"ט מדרבנן ומגו דאתקלא
ה"רין מגו דאיתו אסור (א) אלא
מדרבנן לפחות דמוקס ליה בגמרא
בזריח דלכני השתא דנפתח שרי
למיכל מייניהו דנמוקף דרבנן לא
אמרין מגו דאתקלא לכן השמשות
וכי והכי אמר גבי טבל בשלתי
פרקין שהוא מוכן אלא שנת הויל
ואם עבר ותקנו ממוקן דלא הו
מוקף אלא מדרבנן ולא אמר מגו
דאתקלא וכו' ולא נהירא דאמר
גבי שבת (דף ג.) גבי טבל לפני
האפרוחים מגו דאתקלא אע"ג דאין
שם מוקף אלא מדרבנן וכן גבי
לגלג מוכני שיש עליה מעות) ואומר
ה"ר משה דלא אמרו אלא כשהמוקף
איתו משתק מן העולם כגון מעות
ש"ע הכר שאף על פי שנטול עדין
הן בעולם אבל כשנטול מיד משתק
הטבל משתק המוקף מכל וכל וה"מ
והוא אמרין בחולין (דף יד.) ושם
השוחט דבין אסור בשלתי ליומא
ונסבין כדריא למימר ר' יהודה היא
דמגו דאתקלא לכן השמשות שהיה
חיה אסורה ואע"ג דעכשו כשנשטה
נפתק המוקף מן העולם ו"ל כיון
דבין השמשות היה מוקף ממשת

וסאמרס רישא אין מבקעין כלל. וסברה דטעמא דמתני' לאו משום
מוקף מנה כרישא אין מבקעין ע"ה אלא משום מלאכה וטרמא
והכי קאמר אין מבקעין ע"ה לא מן הקורות הנשברים מערב י"ט
ועומדין להסק ולא מן הקורה כו' זו ואין לרין לומר זו קמייהו
דמתני' והאמרת ירשא אין מבקעין
כלל והדר מני דבקופין שרי: **ספורי**
מחסרה כו'. וטעמא דרישא משום
מוקף: **סואר של קורות**. המושכות
לארץ של בנין: ולא מן הקורה
שנשברה ביו"ט. ואע"ג דהשתא
להסקה קיימא בין השמשות לאו להכי
קיימא: **טניא נמי הכי**. כשמואל
דטעמא דמתני' משום מוקף: לא
שנו אלא בעקבות שלו. כראש
שקולין זו העך להחבו דמי למלאכה
אומן: **אבל נכדום שלו**. כראש
הקצר שמבקעין זו ע"ה מותר:
פשיטא אלא בקופין סגן. וקופין
כולה זכרות היא: ואיכא דמתני'
להא דרב חיננא אסיפא דמתני'
ובאמריה דהא דמתני' לה להא דרב
חיננא אסיפא היו עושין לקופין זכרות
וקבות כמו שעשו כלי אומן שקורין
נידנא"ה: **פשיטא ולא בקרדום סגן**.
משום דכולו נקבות ומימלא שמעינן
דכי שרי קופין משום זכרות הוא
דשריה: **מסו דסיפא ס"מ**. דאסר
קרדום לחודיה דכוליה נקבות ואינו
עשוי לנקע אלא לכלי אומן אבל מי
שיש לו שני ראשין אחד זכרות קופין
ואחד נקבות קרדום אימא דמוכח
מלתא דלנקע הוא וכי היכי דהאי
ניפא שרי האי ניפא נמי שרי קמי"ל:
מתני' נפתח. מאליו: **נטול**
ממקום הפחת. ולא אמרי' מוקפין
מחמת אסור הן דאין יכול לפחמו
ביו"ט ואסר דעמו מייניהו דכיון
דלא הוה פחיתמו אסורא דאורייתא
דמוקמינן לה בזריח דלכני לאו
מוקף ינינהו כדאמר גבי טבל בשלתי
פרקין (דף ל:) שהוא מוכן אלא שנת
שם עבר ותקנו ממוקן: **אף סוחס**
לכסלה. כדפרש טעמא בגמרא:
גמ' בזריח דליבני. סודר של
אזנים בלא טיט: **דאסור מבנינא**.
שנשתיירו לו לאחר שגמר בנינו: שרי
לעטוליהו. דמתנה לאו לבנין קיימי
אלא למונא עלייהו ומורת כלי עליהן:
שרינהו. סדרן זו על זו גלי דעמיה
שמקלן לבנין ואסור לעטוליהו ומתני'
נמי נקטר מדרבנן שהרי מטלטלין:
א"ר ירמיה ביו"ט. המיר ר"מ כיון
דמדרבנן הוא דאסור ומשום שמחת
י"ט שרי שהרי משום זו אוכל נפש
אבל לא לשנת מותר צלעול כרב

נחמן: **חוסמוס**. פרמטור"ש: **חוסמוס שבקרקע**. כגון דלמות פחתי
צורות ומערה הסגורים נקשרי חבלים: **מחיר**. את הקשר דהא לאו
קשר של קיימא הוא שהרי להמיר ממיד הוא עשוי: **אבל לא מפיקע**.
החבל לקסור עצמו וגדילתו: **ולא חוסך**. דהא כמירה הוא ויש
כמירה בזנין של קרקע: **ושל כלים**. כגון מיכה הנעולה ע"י קשר חבל
מכיר ומפיקע וחוחך דאין כמירה בכלים: **מיטיבי חוסמוס שבקרקע**
כו' ביו"ט מחיר ומפיקע וחוסך. אלמא חותמות הקשורים אין
בהן משום כמירה מדאורייתא וכשנת מדרבנן הוא דאסור:
הוא

הגהות הב"ח
(א) נמי אין מבקעין עצים
לא מן הסוד של קורות:
(ב) י"ט ע"ה י"ב ס"ה וכו'
שאנו אסור לפחות אלא
מדרבנן כדמוקי:
לעזי רש"י
בידנא"ה [בשבתא רין].
כ"ה של נגוס שחוחך.
משינו צדדיו. פרמטור"ש.
[פרמטור"ש]. סגרות.
מוסף רש"י
אבל בכורות שלו
מותר. הויל אין לרין
מל לנקע בו [ומורה ח"ה
פ"י ט"ה. ונפתח. מאליו
אפילו ביו"ט עמל. נטול
ממקום הפחת. ולא
מחיר משום מוקף
אחתה כר"ס [ונבין י"ד].
אף פוחת בחתילה.
דמוקי לה בזריח דלכני.
דלא פחית אלא הוא
[אורייתא]. מבינינא.
ששלים בנין ויתמך
ומתחיל לא קיימא לבנין
אלא לבנין עליהם ומורת
כלי עליהם. [ונבין י"ד].
שרינהו. זו על זו על
והאי אקנינהו לרין בנין
אחר. [ונבין]. שבכלים
מחיר ומפיקע וחוחך.
אלא לבנין עליהם אלא
מבנינא אבל הוא מתקל
הוא שרי [ונבין י"ד].

אין